

DOI: 10.33994/kndise.2024.69.03

УДК 347.948

Тарас Михайлович Івасишин

Кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу та криміналістики Національна академія Служби безпеки України

ORCID: 0009-0007-6604-0362, e-mail: itavitaastra@gmail.com

Катерина Анатоліївна Марчук

Кандидатка філологічних наук, стажистка судового експерта Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України УСБУ в Житомирській області

ORCID: 0000-0002-1385-1539, e-mail: kvartantka@gmail.com

Протидія наративам російської агресії: актуальність лінгвістичних експертиз

Статтю присвячено розгляду та аналізу поняття «виправдовування збройної агресії», проаналізовано окремі матеріали семантико-текстуальних досліджень на предмет наявності лінгвістичних ознак виправдовування збройної агресії російської федерації проти України. Актуальність наукового пошуку зумовлена потребою семантико-текстуальних досліджень на запити щодо визначення ознак виправдовування збройної агресії РФ проти України, актуалізованих у межах розслідувань кримінальних правопорушень, передбачених Кримінальним кодексом України.

Ключові слова: лінгвістична експертиза; поняття; наратив; семантика; текст; суспільно-політичний дискурс.

Постановка проблеми. У цій науковій розвідці актуалізовано лінгвістичне тлумачення поняття «виправдовування збройної агресії» в контексті суспільно-політичних подій в Україні в юридичному аспекті, проаналізовано окремі матеріали семантико-текстуальних досліджень на предмет наявності лінгвістичних ознак виправдовування збройної агресії російської федерації проти України.

Практика семантико-текстуальних досліджень рясніє запитами щодо визначення ознак виправдовування збройної агресії російської федерації проти України, актуалізованих у межах розслідувань кримінальних правопорушень, передбачених ст. 436-2 Кримінального кодексу України (далі — *КК України*). Враховуючи важливість та своєчасність таких досліджень, варто також зазначити про обмеженість теоретико-практичної та методичної бази, які б розкривали ключові моменти роботи з наданими на дослідження матеріалами.

Недостатня розробленість цього дослідницького напрямку зумовлена відносною новизною криміналізації дії «виправдовувати», вживання її в смисловому визначенні «виправдовування збройної агресії російської федерації проти України» в контексті суспільно-політичних подій в Україні. Законом України від 03 березня 2022 року № 2110-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції» Кримінальний кодекс України було доповнено статтею 436-2 «Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників» [6]. Закономірно, що першими кроками в теоретико-практичному опрацюванні нової статті стала дефініція ключових понять.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Так, юридичний аналіз термінів, використаний у диспозиції ст. 436-2 КК України, здійснюють Д. Олейніков та А. Сердечна. Спираючись на словникове визначення поняття «виправдовування»: «а) визнаючи кого-небудь невинним, правим, доводити це; б) допускати можливість чого-небудь, робити допустимим що-небудь; в) своїми діями, вчинками і т. ін. відповідати чому-небудь, бути гідним чогось» [5, с. 110], дослідники виділяють його складові в контексті ст. 436-2 КК України: «а) «виправдовування» використовується у «вузькому» сенсі, оскільки «визнання правомірним» є складовою виправдовування; б) предметом виправдовування є збройна агресія російської федерації проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація частини території України; в) суть виправдовування полягає у здійсненні інформаційного впливу на співрозмовника (аудиторію) з метою формування в останнього певного переконання» [5]. Підсумовуючи, науковці визначають виправдовування збройної агресії рф проти України, розпочатої у 2014 році, та тимчасової окупації частини території України як «наведення аргументів (псевдоісторичного, соціального, демографічного, національно-культурного чи іншого характеру) чи публічне висловлення своєї особистої думки, направлені на формування в адресата помилкового переконання в тому, що збройна агресія рф проти України, розпочата у 2014 році, та тимчасова окупація частини території України мають своє логічне пояснення та відповідні підстави, з яких країна агресор діє вимушено (виправдано)» [5]. При цьому дослідники додають, що суб'єкт може наголошувати

на тому, що збройна агресія РФ та подальша окупація окремих територій України була викликана неправомірними чи злочинними діями окремих державних, політичних чи громадських діячів, партій, рухів чи організацій. У такому разі вона визначається не лише виправданою, а й правомірною. Відповідно, «правомірність» збройної агресії російської федерації проти України розглядається в контексті її виправдовування.

Семантико-понятійне значення терміносполучення «виправдовування збройної агресії» в контексті здійснення семантико-текстуальних досліджень розкривають О. Сидоренко, О. Бондаренко, І. Сипченко. Зміст висловлювань дослідниці визначають лексичними значеннями ключових слів. «Згідно з лексикографічними джерелами (тут і далі тлумачення українських слів наводяться за академічними словниками української мови): «Виправдовування» — дія за значенням виправдовувати. У свою чергу, «виправдовувати» — 1) визнаючи кого-небудь невинним, правим, доводити це; допускати можливість чого-небудь, робити допустимим що-небудь; «Правий» — 1) Справедливий. // Правильний. Справедливий — 2) // Який має законні підстави, достатньо підтверджений, обґрунтований». Семантика виправдовування формується актуальним семантичним компонентом лексеми «виправдовувати», що у свою чергу мотивується значенням лексеми «правий», у семантичній структурі якої міститься компонент «справедливий» — «який має законні підстави». Зіставлення наведених тлумачень дає підстави для висновку, що «виправдовування» — це «доведення законних підстав, можливості здійснення чого-небудь як правильного, справедливого. Розуміння значення лексеми «виправдовування» в аналізованому терміносполученні потребує тлумачення значень інших його складників: «Збройний — 1) Який відбувається, здійснюється із застосуванням зброї (про боротьбу, революцію і т. ін.). Агресія — неспровокований збройний напад однієї держави на іншу з метою загарбання її території, ліквідації або обмеження її незалежності» [9].

Отже, смислову конструкцію «виправдовування збройної агресії» дослідниці розглядають як поширене словосполученням, до складу якого входить лексикалізоване словосполучення «збройна агресія» (відповідно до наведених тлумачень «збройна агресія» — це неспровокований збройний напад однієї держави на іншу з метою загарбання її території, ліквідації або обмеження її незалежності) та лексема «виправдовування». Відповідно «виправдовування збройної агресії» визначають як двокомпонентну терміносполуку, в якій граматично головним компонентом є лексема «виправдовування», а залежним — «збройна агресія», при цьому обидва розглядаються як цілісне семантичне утворення. Відповідно «виправдовування збройної агресії» означає «доведення законних підстав, можливості здійснення неспровокованого збройного нападу однієї держави на іншу з метою загарбання її території, ліквідації або обмеження її незалежності як правильного, справедливого» [6].

Мета дослідження. Дослідити способи та засоби лінгвістичного вираження виправдовування збройної агресії російської федерації проти України в суспільно-політичному дискурсі з метою протидії нарративам російської агресії посередництвом лінгвістичної експертизи.

Викладення основного матеріалу. Експертна практика засвідчує актуалізацію запитів щодо дослідження матеріалів суспільно-політичного дискурсу, в тому числі у форматі авторських дописів або репостів (передруків) публікацій у соціально-орієнтованих мережах. Чисельність проведених досліджень, які стосуються виявлення в цих матеріалах лінгвістичних ознак виправдовування збройної агресії російської федерації проти України, актуалізація наведених вище правових та лінгвістичних тлумачень дають змогу окреслити низку закономірностей, які характеризують різні форми вияву виправдовувальних нарративів.

Одним із найчастіше поширюваних нарративів, спрямованих на виправдовування збройної агресії російської федерації проти України, є нарратив «зовнішньої загрози». Зміст таких публікацій містить інформацію щодо «існуючої загрози» для російської федерації з боку «агресивного» Заходу (країн НАТО). Тут можна говорити про формування певного смислового трикутника, який виникає шляхом додавання до актуального протиставлення протагоніст-антагоніст (Україна — росія) ще однієї дійової особи (Захід). Це призводить до перерозподілу ролей, зміщення акцентів. Захід стає «головним агресором» у світовому контексті та «заочним» агресором у війні на території України (пропаганда, маніпуляції, перетворення України в «маріонетку Заходу», «плацдарм для військових дій», «стенобитное орудие Запада», «меч Вашингтона», ствердження війни «по доверенности» тощо), відповідно вектор вини та відповідальності зміщується у бік НАТО, а російська агресія виправдовується. При цьому способи виправдовування варіюються залежно від комунікативної стратегії мовця, суспільно-політичного контексту тощо.

Пропонуємо розглянути кілька семантично містких, з огляду на зазначені ознаки, текстів публікацій, поширених у соціальних мережах та які стали об'єктами семантико-текстуальних досліджень:

Текст 1: *«Россия вынуждена была начать действовать, исходя из полученных ранее разведданных. Медлить было нельзя. Началась бы операция со стороны НАТО, только руками неонацистов Украины. Мы успели, а значит спасли сотни тысяч жизней. Наступать ВСУ хотели 8 марта, подтверждают это и пленные, и захваченные артефакты, например ноутбук с символикой НАТО. На нем были данные об операции. Планировалось вторжение как на территорию республик Донбасса та и на территорию российской федерации, в Крым. Нападать хотели и с воды и с суши. Вот захваченная карта Крыма, синим обозначен план наступления. НАТО 8 лет накачивали Украину оружием и обещали ядерное. Альянс планировал разместить 4 бригады в стране, в том числе воздушную, с возможностью несения ядерных*

боеголовок. Россия решила навести порядок, чтобы избежать Третьей мировой войны и нападения на свою территорию».

Текст містить висловлювання у формі фактичних тверджень як аргументів задля досягнення конкретної комунікативної мети — довести, що актуальним агресором, у тому числі у війні на території України, є НАТО, а збройна агресія російської федерації є **вимушеною, необхідною** («вынуждена была начать действовать», «медлить было нельзя») з огляду на військову загрозу з боку України та Заходу. Отже, збройна агресія трактується як **спосіб самозахисту** (захист своєї території, населення): «Мы успели, а значит спасли сотни тысяч жизней», «Планировалось вторжение как на территорию республик Донбасса та и на территорию российской федерации, в Крым» (при цьому акцентується фактаж вказаних даних: «подтверждают», «план», «планировал», «обозначен на карте»).

До того жв зазначеному контексті агресивні дії рф на території України набувають **допустимості** як спосіб вирішення критичної ситуації щодо власних території та населення та є способом запобігання соціальної катастрофі: «Альянс планировал разместить 4 бригады в стране, в том числе воздушную, с возможностью несения ядерных боеголовок. Россия решила навести порядок, чтобы избежать Третьей мировой войны и нападения на свою территорию», «Мы успели, а значит спасли сотни тысяч жизней»).

Текст 2: «Западные элиты годами лицемерно заверяли всех нас в своих мирных намерениях. В том числе по разрешению тяжелейшего конфликта на Донбассе. Всемерно поощряли неонацистов, которые продолжали вести военные и откровенно террористические действия против мирных граждан народных республик Донбасса. Запад врал о мире, а готовился к агрессии и сегодня признает это уже не стесняясь, в открытую. А Украину и ее народ они цинично используют для ослабления и раскола России. Мы никогда и никому не позволяли и не позволим этого сделать. Военнослужащие России, ополченцы, добровольцы сражаются сейчас за родную землю, за правду и справедливость...».

В аналізованому тексті збройна агресія російської федерації проти України виправдовується як **необхідність** («мы никогда и никому не позволяли и не позволим этого сделать») захисту російської держави від небезпек («ослабления и раскола»), зумовлених агресією Заходу, яка транслюється через Україну та українців: «Запад врал о мире, а готовился к агрессии и сегодня признает это уже не стесняясь, в открытую. А Украину и ее народ они цинично используют для ослабления и раскола России». Отже, існують вагомі підстави, за яких країна-агресор діє **вимушено**.

Збройна агресія російської федерації проти України виправдовується як необхідний **засіб у боротьбі за високі цінності** — «правду», «справедливість», «захист рідної землі», спрямованій проти зла — неонацизму.

Текст 3. *«Ребята, вы подумайте, о чем вы говорите, что вы пишете и за что вы воюете? О каком суверенитете, может быть, речь если ваши руководители без указки с запада даже пальцем не пошевелят, слова не скажут — это тоже суверенитет? И как вы не лезете в наши внутренние дела? С 91 года со всех ваших утюгов кричат бей москаля и все остальное... А как на счет ядерного оружия, которое должно было быть размещено на вашей территории, направленное против нас, это не угроза нашему суверенитету? Это не угроза нашей безопасности? Многие из вас это понимают из граждан Украины, я не имею ввиду упоротых. Так вот ребятки мы воюем за свою землю, за свою землю. Мы воюем за свой народ, и мы воюем за тех, кто это понимает из вашего народа. За тех, кто против того хаоса, который вы устроили в своей стране. И этот хаос вы несете нам, нам он не нужен здесь, вот за это мы воюем. А вы воюете не за свою землю, не за свой народ, вы воюете за тех, кто этот народ ваш вместе с вашей землей продал, и вы воюете за тех, кому был продан ваш народ и ваша земля.»*

Збройна агресія розглядається як спосіб усунення загрози суверенітету російської федерації з боку України та Заходу, відповідно, виправдовується як вимушена, необхідна як спосіб самозахисту («*мы воюем за свою землю, за свой народ*»).

Текст 4. *«Я могу понять украинцев. Но, хоть убейте, граждан России, осуждающих Путина, понять не в силах. Ребята! Вы правда не понимаете, что Путин восемь долгих лет избегал войны с НАТО, до последнего пытаясь договориться по-хорошему? Вы правда не понимаете, что Украина из мирного трактора была превращена в стенобитное оружие, которым собрались протаранить Россию? Мы не с Украиной сейчас воюем, а с мечем Вашингтона, остро заточенным и занесенным над Москвой! И мы ломаем этот меч. А все те, кто скулит «Остановите Путина, остановите войну!», должны раз и навсегда понять: ПУТИН ОСТАНАВЛИВАЕТ ВОЙНУ!»*

Семантично означені висловлювання лежать у межах пропагандованого російськими ЗМІ нарративу про так звану «загрозу з боку Заходу та використання України як плацдарму для активних дій». Відповідно, військова агресія щодо України тлумачиться як *дія на випередження* — щоб *убезпечити себе, захиститися*. Виправдовування в тексті виявляється двоюко. 1) У визнанні правоти політики вищого керівництва російської федерації («*граждан России, осуждающих Путина, понять не в силах*»): «*не в силах понять*» означає «не розуміти до кінця», контекстуально прочитується «при всьому бажанні не могу зрозуміти, поділити думку», що посилюється вживанням поряд емоційно навантаженого фразеологічного сполучення «*хоть убейте*» (вживається для вираження неможливості зрозуміти, збагнути). Під словосполученням «*осуждающих Путина*» розуміємо «тих, хто засуджує політику президента рф путіна, його рішення, в тому числі і ті, що стосуються війни в Україні»). Отже, неприйняття, нерозуміння осуду громадянами росії політики

президента рф щодо України є визнанням її правильності та виправдуванням збройної агресії. 2) У визнанні російської влади невинною у збройній агресії через акцент у її вимушеності, допустимості як єдиного виходу із ситуації, як способу самозахисту: *«Мы не с Украиной сейчас воюем, а с мечем Вашингтона, остро заточенным и занесенным над Москвой!»*. *«Точить меч»* — *«готовиться к нападению на кого-н., к войне против кого-н., убийству»*, *«заносит меч над кем-нибудь»* — *«быть готовым к войне, нападению, убийству»*. Таким чином збройна агресія виправдовується як вимушені дії, спрямовані на «самозахист», «самозбереження». Головним агресором при цьому виступають США (Вашингтон — столиця США): *«воюем с мечем Вашингтона»*. Збройна агресія, спрямована на Україну, виправдовується її участю в описаному вище «протистоянні» росії та Заходу: *«Украина из мирного трактора была превращена в стенобитное орудие, которым собрались протаранить Россию»*. Акцент зроблено на неактивній позиції України в цій трансформації. *«Была превращена»* — дія, оформлена з використанням дієслова — зв'язки «бути», що вказує на минулий час дії (вона уже відбулася) та дієприкметника *«превращена»*, який позначає власне дію (*«превратиться»* — *«принять иной вид, перейти в иное состояние, стать чем-то иным»*). Пасивний стан дієприкметника засвідчує, що об'єкт (Україна) не сам виконав дію, вона була виконана над ним. Можна припустити, що виконавцем дії розуміються США. Згадана вище трансформація передбачає перехід зі стану «мирного трактора» до *«стенобитного орудия»*. Метафора «мирний трактор» означає мирну спрямованість України (*«мирный»* — *«миролюбивый, дружественный, неагрессивный; который ведет политику мира»*), яка посилюється за рахунок вживання лексеми «трактор» (машина, яка використовується у сільському господарстві. Праця на землі — традиційно мирна, позбавлена агресії). *«Стенобитное орудие»* — *«орудие, употреблявшееся в древние времена для производства проломов в крепостных стенах»*. У вказаному контексті визначаємо це сполучення слів як метафору. Територія України, її військові та інші ресурси використовуються США для *«завдання неправної шкоди»* росії: *«протаранить»* — *«врезавшись, пробить насквозь (обычно тараном)»*. Знову підкреслюється маріонеткова роль України в цьому протистоянні.

У позиції протистояння росія — Захід військова агресія росії на території України транслюється як єдино можливий спосіб зупинити агресора: *«ПУТИН ОСТАНАВЛИВАЕТ ВОЙНУ! Прямо сейчас. Отодвигая НАТО обратно на запад»*. Натомість відповідальність за наявну військову агресію щодо України нівелюється: *«Путин восемь лет избегал войны с НАТО, до последнего пытаясь договориться по-хорошему»*. На основі метонімії здійснюється перенесення основних ознак ширших понять (російська влада, політика росії) на конкретну лексему (путін). Ключовими словами у висловлюванні є *«избегал»* та *«по-хорошему»*. *«Избегать»* — *«сторониться чего-либо, намеренно уклоняться от чего-либо»*. *«По-хорошему»* — *«дружелюбно, мирно, не ссорясь»*.

«Договориться по-хорошему» тлумачимо як спосіб розв'язання конфлікту неагресивно, мирними способами. Отже, за текстом росія вісім років (припускаємо, що в початок відліку покладено 2014 рік) свідомо, спеціально уникала війни з НАТО та намагалися мирно розв'язати конфлікт. Отже, на лексико-семантичному рівні простежуються ознаки виправдовування збройної агресії через транслявання семантики вимушеності, необхідності, з метою самозахисту. Водночас підкреслюється факт агресивності, ворожості Заходу та використання України — її території та військової спроможності у протистоянні росії та Заходу.

Висновки. Отже, наратив «зовнішньої загрози», який набуває поширення в суспільно-політичному дискурсі, зокрема через численні публікації в соцмережах, та який спрямований на виправдовування збройної агресії російської федерації проти України, розкривається через «смысловий трикутник» (росія — Україна — Захід), у якому «ворожий» Захід має «агресивні наміри» щодо росії та «використовує» Україну задля «агресивного впливу» на росію. За таких умов військова агресія російської федерації проти України виправдовується як спосіб самозахисту, засіб у боротьбі за високі цінності та характеризується низкою ознак: невинність (зняття відповідальності), правильність, допустимість, вимушеність, необхідність тощо. В умовах російсько-української війни розвінчування ворожих фейків та протидія кремлівським пропагандистським наративам є важливими складовими боротьби з окупантами в інформаційному просторі.

Пропоноване дослідження не претендує на вичерпність названих ознак та передбачає подальші наукові розвідки в цьому напрямку.

Перелік посилань

1. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua>.
2. Великий тлумачний словник української мови / гол. ред. В.Т. Бусел. Ірпінь: ВТФ «Перун», 2004. 1440 с.
3. Д'яков А. С., Кияк Т. Р. Основи термінотворення. Київ: «KM Academia», 2000. 218 с.
4. Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. Київ: Аконіт, 1999.

References

- Academic explanatory dictionary of the Ukrainian language. URL: <http://sum.in.ua> (in Ukrainian).
- Big Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language (2004). Edited by V. T. Busel. Irpin: PTF «Perun», 1440 s. (in Ukrainian).
- Dyakov, A. S., Kiyak, T. R. (2000). Fundamentals of term formation. Kyiv: «KM Academia», 218 p. (in Ukrainian).
- New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language (1999): in 4 volumes. Kyiv: Aconit. (in Ukrainian).

5. Олейніков Д., Сердечна А. Науково-практичний аналіз термінів, використаних в диспозиції ст. 436-2 КК України. *Національний вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2022. Випуск 74: частина 2. С. 110—118.* Oleynikov, D., Serdechna, A. (2022). Scientific and Practical Analysis of the Terms Used in the Disposition of Article 436-2 of the Criminal Code of Ukraine. *National Bulletin of Uzhhorod National University. Series «Law»*. Iss. 74: part 2. С. 110—118 (in Ukrainian).
6. Пояснювальна записка до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/555691>. documents/document-1942827.pdf. Explanatory Note to the Law of Ukraine «On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Strengthening Criminal Liability for Production and Distribution of Prohibited Information Products». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/555691>. documents/document-1942827.pdf (in Ukrainian).
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції : Закон України від 03.032022 № 2110-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text>. On Amendments to Certain Legislative Acts of Ukraine on Strengthening Criminal Liability for Production and Distribution of Prohibited Information Products : The Law of Ukraine of 03.032022 № 2110-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#Text> (in Ukrainian).
8. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та науково-методичних рекомендацій з питань підготовки матеріалів та призначення судових експертиз та експертних досліджень : наказ Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 р. № 53/5 (зі змінами та доповн.). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>. On Approval of the Instruction on Appointment and Conduct of Forensic Examinations and Expert Studies and Scientific and Methodological Recommendations on Preparation of Materials and Appointment of Forensic Examinations and Expert Studies: Order of the Ministry of Justice of Ukraine of 8 October 1998, No. 53/5 (as amended). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98> (in Ukrainian).
9. Сидоренко О., Бондаренко О., Сипченко І. Лінгвістична інтерпретація юридичної термінології в семантико-текстуальних дослідженнях. *Філологічні трактати*. 2022. № 14 (2). С.105—115. Sidorenko, O., Bondarenko, O., Sipchenko, I. (2022). Linguistic interpretation of legal terminology in semantic and textual studies. *Philological treatises*. № 14 (2). S. 105—115 (in Ukrainian).

10. Яременко В. Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. / ред. В. Яременко, О. Сліпушко. Київ: Аконіт, 1999. 910 с.
- Yaremenko, V. (1999). New Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language: in 4 volumes / edited by Yaremenko, V., Slipushko, O. Kyiv: Aconit, 910 s. (in Ukrainian).

Countering the russian aggression narratives: significance of linguistic expertise

T. Ivasyshyn, K. Marchuk

After the full-scale invasion of Ukraine, Russia not only conducts information and psychological operations, spreads fakes and information delusions, but also actively tries to find justifications for its military aggression in front of its own and the world mass media audience. The relevance of the scientific research is determined by the need for textual semantics studies addressing the requests for identification the signs of justification for the Russian Federation armed aggression against Ukraine which have been actualized within the framework of criminal offenses investigations provided by the Criminal Code of Ukraine. There is a lack of sufficient developments in this research area due to the relative novelty of the criminalization of the action “to justify” and also because of the usage of this concept in the semantic content of “justification of the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine”. The reference to this legal term is caused not only by the changes introduced to some legislations of Ukraine regarding the strengthening of criminal liability for the production and distribution of prohibited information products, but also by the urgent need for countering the information sphere intruders. The article deals with the consideration and analysis of the concept of “justification of armed aggression” in terms of linguistic and legal perspectives thus, the separate textual semantics research materials have been analyzed with regard to linguistic signs of justification for the Russian Federation armed aggression against Ukraine.

Keywords: linguistic expertise; concept; narrative; semantics; text; socio-political discourse.

- ⇒ Івасишин, Т. М., Марчук, К. А. (2024). Протидія нарративам російської агресії: актуальність лінгвістичних експертиз. *Криміналістика і судова експертиза*. Вип. 69. С. 35—44. DOI: 10.33994/kndise.2024.69.03.